

Flygbild i skala ca 1:2000 som redovisar planområdets omfattning.

PLANERINGS-
FÖRUTSÄTT-
NINGAR

I planområdets norra del ligger Mattsgårdens tomt som inrymmer byggnader med servering, hemslöjd, konstgalleri samt antikbod. Byggnaden som ligger öster om Mattsgården är ett timmerhus från 1785. Villabebyggelsen (10 fastigheter) inom Tingslätten började byggas ut under 1920-talet. Det är genomgående trähus i två våningar. Tomtstorlekarna varierar från ca 700 till 5600 kvadratmeter.

Vägarna inom planområdet är av enkel standard och grusbelagda.

Tomterna, som i allmänhet är stora, har en väl bibehållen trädgårdskaraktär. Fastigheterna avgränsas av häckar och/eller staket. Området har en flack topografi.

Planområdet ligger inom yttre skyddszon för vattenskyddsområde.

PLANENS
INNEHÅLL

Bebyggelse

I programarbetet har flera museilägen diskuterats och prövats bl a i anslutning till Disagården eller Storgården. Mattsgårdens tomt har dock visat sig vara den plats där olika krav bäst förenas.

Ett museum i Gamla Uppsala måste ses som en integrerad del av fornlämningsområdet. Det bör vara lätt tillgängligt och uppfattbart för besökarna samt ha en direkt anknytning till den publika entrén till fornlämningsområdet. Museet bör placeras tillräckligt nära och ändå på respektfullt avstånd till fornlämningarna. Byggnaden får inte skymma sikten mot högarna eller utblicken över de öppna landskapsrummen intill högarna. Detta är huvudmotivet för valet av lokalisering till Mattsgårdstomten. Genom att placera museibygnaden i tomtens östra/sydvästra del får man ett terrängmässigt bra läge med respektavstånd till såväl 1700-talshuset på Mattsgårdens tomt som Tingslättnens villabebyggelse.

Mattsgården och 1700-talsbyggnaden sett från öster.

Enligt äldre kartmaterial utgör 1700-talsbyggnaden på Mattsgårdstomtens gräns för bybebyggelsen åt väster. Den västra delen av tomten utgjordes av åkermark. Mattsgårdens nuvarande huvudbyggnad och de övriga husen i väster har tillkommit efter 1800-talets mitt och på 1900-talet. Det hör inte till den gamla Uppsala by.

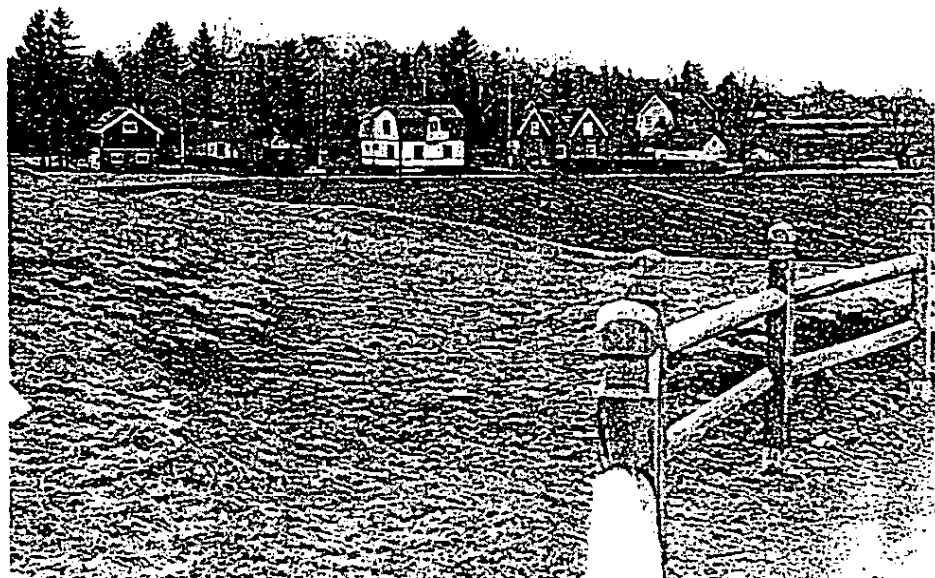
Dessa byggnader innebar när de tillkom att sikten mot Kungshögarna allvarligt försämrades. En rivning av Mattsgårdens yngre bebyggelse bör därmed ses som ett led i återställningsarbetena i Gamla Uppsala.

Museibygnaden kommer att uppföras i två våningar och placeras i ett läge som ger goda möjligheter till utblickar i den historiska miljön med bl a Kungshögarna.

Hela planområdet ingår i det gränsbestämda fornlämningsområdet Gamla Uppsala och ges därför generella bestämmelser om värdefull kulturmiljö.

Den befintliga byggnaden längst i norr på Mattsgårdstomten (byggd 1785) anses vara kulturhistoriskt värdefull och ges därför skyddsbestämmelser. Planbestämmelserna medger en flexibel användning som bostad och/eller kontor.

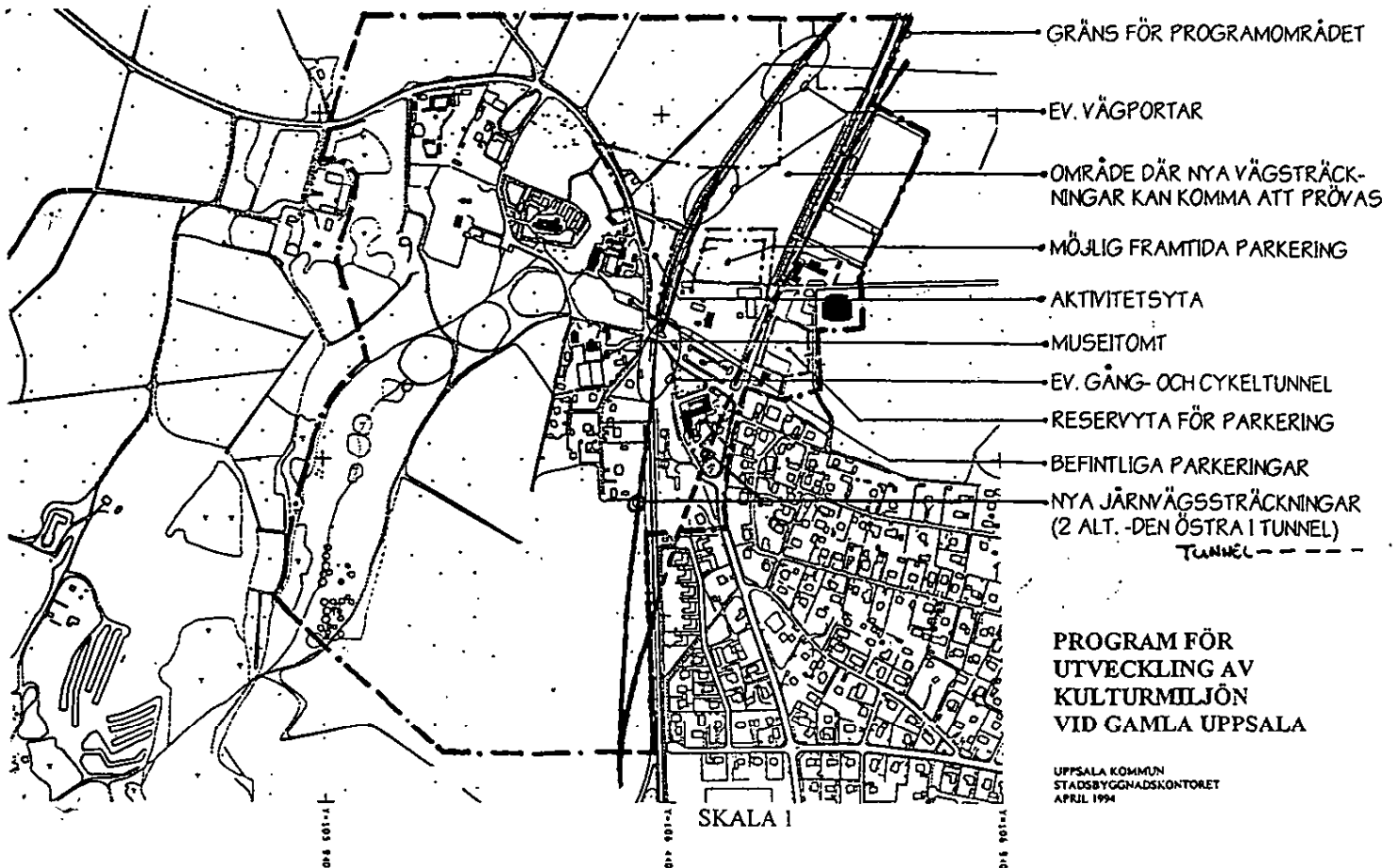
Planläggningen av villabebyggelsen konfirmerar i stort rådande förhållanden. Bestämmelserna utformas så att ny bostadsbebyggelse inte kan etableras. Dessutom tillåts ingen delning av befintliga tomter. Syftet är att bibehålla karaktären av luftiga trädgårdstomter. Mot en nyetablering av bostäder talar också bullerproblematiken (flyg- och tågbuller). Planbestämmelserna ger dock möjligheten till kompletteringar i form av tillbyggnad av bostadshus/uthus samt nybyggnad av uthus, garage etc. Nya byggnadsdelar och byggnader bör utformas så att de anpassas till rådande byggnadsstil.

Planområdet sett från gångstigen vid Kungshögarna.

Väg- och järnvägstrafik.

Tillfarten till planområdet sker via Ärnävägen och nuvarande plankorsning vid järnvägen. En ombyggnad av järnvägen - ostkustbanan - till dubbelspår planeras. För närvarande diskuteras två alternativ för Gamla Uppsala. Alternativen som diskuteras är dels en lösning på och intill nuvarande banvall och dels ett förslag med järnvägen i ett täckt tråg (tunnel) genom Gamla Uppsala. Det förstnämnda alternativet medför preliminärt ett intrång på fastigheterna i planområdets södra del (Gamla Uppsala 84:9 resp 84:11). Detta område har i planförslaget reserverats för järnvägsändamål. Detta alternativ förutsätter också vägtunnlar för Ärnävägen och Vattholmavägen samt en gång- och cykeltunnel i området kring Groaplan. Tunnelalternativet berör inte planområdet och minskar bullerstörningarna från järnvägen. Sistnämnda alternativ ökar också tillgängligheten till museet och planområdet som helhet. Vattholmavägen kan dessutom bibehållas i nuvarande sträckning.

PROGRAM FÖR
UTVECKLING AV
KULTURMILJÖN
VID GAMLA UPPSALA

UPPSALA KOMMUN
STADSBYGGNADSKONTORET
APRIL 1994

Utdrag ur programhandlingen som bl a visar alternativa järnvägssträckningar.

Museiutbyggnaden påverkas dock inte direkt av valet av trafiklösning utan kan anpassas till de järnvägssträckningar som kan bli aktuella. Dessa förändringar i trafiksystemet kommer i särskild ordning att föregås av prövning i detaljplan.

Vägarna inom Tingsslätten bör behålla sin nuvarande grusbeläggning och standard i övrigt. Vägarna bör kvarstå i enskild ägo och en gemensamhetsanläggning bör bildas.

Gatubild från Tingslätten sett från norr.

Parkering

Inom planområdet finns för närvarande endast parkering för resp fastighets behov. I närområdet finns p-platser vid Odinsborg och Groaplan. I utvecklingsprogrammet som remissbehandlas parallellt med detaljplanen redovisas framtida parkeringsmöjligheter. Ett av förslagen är att utnyttja marken mellan Gamla Uppsala skola/sporthallen och den fd brandstationen.

Störningar.

Planområdet är för närvarande utsatt för bullerstörningar från främst flyg och järnväg. Om tunnelalternativet väljs vid järnvägsombyggnaden bör bullret från ostkustbanan minska betydligt. Väljs istället alternativet på och intill nuvarande banvall skall bullerskydd anordnas mot järnvägsområdet. Flygbullret kvarstår i nuvarande omfattning men kan komma att öka i framtiden beroende på om nya flygplanstyper introduceras på F 16.

Vid utbyggnaden av muséet liksom vid till- och ombyggnader i villaområdet skall bullerproblematiken särskilt beaktas. Det gäller bl a materialval och isoleringsinsatser.

Tekniska frågor

Museibygnaden skall anslutas till kommunalt el-, vatten- och avloppsnät.

Sammanfattning av miljökonsekvenser.

Som komplement till planbeskrivningen i övrigt görs följande sammanfattning av planförslagets konsekvenser för miljön.

Inom Mattsgårdstomten förändras stads-/landskapsbilden i och med att befintlig bebyggelse -utom 1700-talshuset- rivs och ersätts med en ny museibygnad. Effekten av förändringen blir också att det öppna landskapsrummet framför högarna vidgas och att fornlämningsområdet görs mer synligt från huvudentrén.

Trafiken till området kan förväntas öka när museibygnaden står färdig. Det är dock svårt att förutse hur stor trafikökningen blir på Vattholmavägen resp Årnavägen. Detta är också i hög grad beroende av framtida järnvägs- resp vägdragningar som föranleds av nya E4:an och ombyggnaden av ostkustbanan. Som framgår av programhandlingen (se utdrag på sid 5) finns handlingsberedskap för detta och förslag på nya parkeringsytor.

Planområdet är idag utsatt för bullerstörningar främst från flyg och järnväg. Mot bl a den bakgrunden tillåts ingen nyetablering av bostäder i området. Bullerproblemen kommer att beaktas i samband med utbyggnaden.

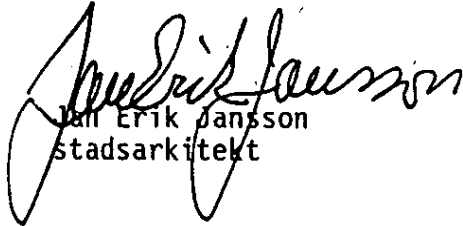
Administrativa frågor

Planens genomförandetid är 10 år från den dag planen vunnit laga kraft.

MEDVERKANDE
UNDER PLAN-
ARBETET

Detaljplanen har upprättats vid stadsbyggnadskontoret. Ett programarbete för utveckling av kulturmiljön vid Gamla Uppsala har pågått en längre tid. I programarbetet har representanter för riksantikvarieämbetet, länsstyrelsen, Uppsala universitet, Upplandsmuséet och kommunen deltagit.

STADSBYGGNADSKONTORET
Uppsala i juli 1994

Jan Erik Jansson
Stadsarkitekt

Owe Gustafsson
planingenjör

Godkänd av byggnadsnämnden för samråd	940421
Godkänd av byggnadsnämnden för utställning	940707
Godkänd av byggnadsnämnden för antagande	940922
Antagen av kommunfullmäktige	941128-29
Laga kraft	950914 / <i>qm</i>

1994 -10- 17
1994-536

DETALJPLAN FÖR
TINGSSLÄTTEN, GAMLA UPPSALA
UPPSALA KOMMUN

Dp 100 T

GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

ORGANISA-
TORISKA
FRÅGOR

Tidplan.

Samrådsskedet planeras pågå till juni varefter en utställning kan förväntas i augusti/september. Detaljplanen beräknas bli antagen vid årsskiftet 1994/95. Efter bygglovsprövningen bör en byggstart vara möjlig under sommaren 1995.

Provundersökningen på Mattsgårdstomten sommaren 1994 har visat att det saknas kulturlager men att det finns förhistoriska lämningar i undergrunden i tomtens nordöstra del (nuvarande parkering). Provundersökningen kommer att följas av en arkeologisk utgrävning av tomten som planeras att genomföras under våren 1995. Utgrävningen sker i nära anslutning till byggstarten för att minska störningarna i närområdet. Den arkeologiska utgrävningen kommer att göras så publikt tillgänglig som möjligt. Parallellt med byggnadsarbetena kommer rivningarna att genomföras under antikvarisk kontroll. Även markytorna under den rivna bebyggelsen kommer sannolikt att bli föremål för arkeologisk utgrävning.

Genomförandetid

Detaljplanens genomförandetid är 10 år från den dag planen vunnit laga kraft.

Ansvarsfördelning

Museiutbyggnaden skall genomföras i riksantikvarieämbetets regi. Övrig om- och tillbyggnad inom planområdet får ske på initiativ från resp fastighetsägare.

Riksantikvarieämbetet har uppdragit åt naturvårdsförvaltningen att upprätta förslag till skötselplan för fornlämningsområdet inklusive museitomten.

I det fall järnvägsombyggnaden sker intill planområdet skall bullerskydd uppföras. Ansvar för skyddsutbyggnaden och kostnaden härför åvilar banverket.

FASTIGHETS-
RÄTTSLIGA
FRÅGOR

Gemensamhetsanläggning

En gemensamhetsanläggning föreslås bildas för befintliga vägar inom Tingslätten.

EKONOMISKA
FRÅGOR

Inlösen

Aktualiserar järnvägsombyggnaden intill planområdet kan det medföra intrång på fastigheterna Gamla Uppsala 84:9 och 84:11. Området i planen som reserverats för järnvägsändamål kan då bli föremål för inlösen.

TEKNISKA
FRÅGOR

Vatten och avlopp

Planområdet ligger inom skyddszon för vattentäkt, varför stora försiktighetsåtgärder krävs i samband med markarbeten och byggnation. Befintliga va-ledningar säkerställs med u-områden på plankartan.

MEDVERKANDE
TJÄNSTEMÄN

Genomförandebeskrivningen har upprättats inom stadsbyggnadskontoret.

STADSBYGGNADSKONTORET
Uppsala i juli 1994

Jan-Erik Jansson
stadsarkitekt

Owe Gustafsson
planingenjör

Godkänd av byggnadsnämnden för samråd	940421
Godkänd av byggnadsnämnden för utställning	940707
Godkänd av byggnadsnämnden för antagande	940922
Antagen av kommunfullmäktige	941123-29
Laga kraft	950914 19h